

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/505
KARAR NO : 2025/596
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde yapılan yemek üretimi ve servis hizmeti alımı ihalesinin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B. G. T. İ. T. S. V. T. L. T. D. Ş. T. İ.
Vekili : Av. C. S.
Davalı : Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. Y. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğünce 01/02/2023 tarihinde açık ihale usulüyle gerçekleştirilen, "*Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı*" ihalesinin hukuka aykırı olduğunu belirterek, iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. İstanbul 14. İdare Mahkemesi 21/06/2023 tarih ve E.2023/711, K.2023/1312 sayılı kararı ile, İstanbul 11. İdare Mahkemesinin E.2023/648 sayılı esasına kayıtlı davanın tarafları, konusu ve sebepleri aynı olduğu, aynı istemle açılmış ikinci dava niteliğindeki bu davanın esasının derdestlik nedeniyle incelenmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle, davanın incelenmeksizin reddine karar vermiştir. Kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay Onüçüncü Dairesi 20/09/2023 tarih ve E.2023/2612, K.2023/3638 sayılı kararı ile, temyiz isteminin kabulüne, mahkeme kararının bozulmasına ve yeniden karar verilmek üzere dosyanın mahkemeye iadesine karar verilmiştir. Danıştay kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava dosyasının, Dairemizin E:2023/1835 sayılı dosyası ile birlikte incelenmesinden, davacı tarafından, işbu davanın ihalenin sonuçlandırılarak dava dışı istekli üzerinde bırakılması üzerine tekliflerin değerlendirilmesi ve ihalenin sonuçlandırılması aşamasına ilişkin olarak ileri sürdüğü, "teklif zarflarında yer alan teklif fiyatlarının hazır bulunanlara açıklanmadığı, saydamlık, güvenilirlik ve kamuoyu denetimi ilkelerinin ihlal edildiği, ikinci fiyat tekliflerinin de açıklanmadığı, 01/03/2023 tarihinde tebliğ edilen ihale kararında ihale üzerinde bırakılan isteklinin ticaret unvanı dışında hiç bir bilgiye yer verilmediği" iddialarıyla açıldığı; Dairemizin E:2023/1835 sayılı dosyasında bakılan davanın ise ihaleye çıkılmasına ilişkin sürece yönelik olarak, "Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde yapılan 'Yemek üretimi (malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı' ihalesine ilişkin Teknik Şartnamesinin 7.1. ve 2.8. maddeleri ile sözleşme tasarısının 25. maddesinin ve 01.02.2023 tarihinde yapılan ihalenin; belirtilen ihale şartnamesi ve sözleşme tasarısı maddeleri ile ihalenin ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine, saydamlık, eşit muamele ve güvenilirlik ilkelerine aykırı olduğu" iddialarıyla açıldığı görülmektedir.

Bu durumda, ihale sürecindeki zincir işlemlerden ihaleye çıkılması kararı, ihale ilanı, ihale dokümanı ve sonrasında ihalenin gerçekleştirilerek sonuçlandırılmasına ilişkin işlemlere karşı ayrı ayrı dava açılabilmesi, başka bir anlatımla bu işlemlerin birbirinden bağımsız olarak hukuki etkiler doğuran, icrai, ayrılabilir nitelikteki işlemler olduğu gözüne alındığında, ihaleye çıkılmasına ilişkin sürece yönelik olarak ihalenin hiç gerçekleştirilmemesi amacıyla ihale dokümanı ile birlikte ihalenin iptali istemiyle açılan dava ile ihale sonuç kararına karşı açılan işbu davanın konu ve sebeplerinde ortaklıktan bahsedilemeyeceği, dolayısıyla bakılan davaların derdest olmadığı, aksi kabulün ihalenin gerçekleştirilmesi sürecindeki muhtemel hukuka aykırılıkları ve nihai ihale kararını yargısal denetim kapsamı dışına çıkaracağından davacının bu davayı açmada ayrıca bir hukukî yararı bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, Dairemizin E:2023/1835 sayılı dosyasından verilen 20/09/2023 tarih ve K:2023/3637 sayılı karar ile " 4734 sayılı Kanun'a tâbi olmayan davalı idare tarafından gerçekleştirilen ihalede, ihale sürecindeki işlemler nedeniyle şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunulamayacağı anlaşıldığından, davacı tarafından açılan işbu dava hakkında bir karar verilmesi gerekirken, dava dilekçesinin Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü'ne tevdi yolundaki Mahkeme kararında usûl kurallarına uygunluk bulunmamaktadır." gerekçesiyle İstanbul 11. İdare Mahkemesi'nin 23/03/2023 tarih ve E:2023/648, K:2023/407 sayılı kararının bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, davacı tarafından ilk davadan sonra açılan bu davanın konu ve sebebi farklı olduğundan, davanın derdestlik nedeniyle incelenmeksizin reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararında usûl kurallarına uygunluk bulunmamaktadır..."

3. İstanbul 14. İdare Mahkemesi 12/12/2023 tarih ve E.2023/2445 sayılı kararı ile, uyuşmazlıkta işbu dava ile İstanbul 11. İdare Mahkemesinin E.2023/2230 sayılı davası arasında bağlantı bulunduğu gerekçesiyle, dosyanın bağlantı hakkında karar verilmesi amacıyla İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdari Dava Dairesine gönderilmesine karar verilmiş, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdari Dava Dairesinin 08/01/2024 tarih ve E.2024/22, K.2024/8 sayılı kararı ile, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesine ilişkin Teknik Şartnamenin 7.1. ve 2.8. maddeleri ile Sözleşme Tasarısının 25. maddesinin ve ihalenin iptali istemiyle açılan davanın İstanbul 11. İdare Mahkemesinin E:2023/2230 esas numarasına kayıtlı olduğu, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin sonuçlandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın ise İstanbul 14. İdare Mahkemesinin E.2023/2445 esas numarasına kayıtlı bulunduğu, ihale sürecindeki zincir işlemler kapsamında ilk işlemlerin dava konusu edildiği dava ile ihalenin gerçekleştirilerek sonuçlandırılmasına ilişkin işleme karşı açılan davanın aynı maddi ve hukuki sebepten doğmalarının yanında ilk aşamaya yönelik açılan davada verilecek hükmün sonraki aşamaya yönelik açılan davada verilecek hükmü etkileyebilecek mahiyette olduğu gerekçesiyle bağlantının konusunu oluşturan davalar arasında bağlantı bulunduğu, bağlantılı dosyaların birlikte incelenerek görüş ve çözümüne esas olmak üzere ihale sürecinin ilk aşamasına yönelik işlemlerin dava konusu edildiği İstanbul 11. İdare Mahkemesinin yetkili kılınmasına, İstanbul 14. İdare Mahkemesince esas kaydının kapatılmasına ve yetki verilen İstanbul 11. İdare Mahkemesine gönderilmek üzere dosyanın ilgili Mahkemelerine iadesine karar vermiştir.

4. İstanbul 14. İdare Mahkemesi 11/01/2024 tarih ve E.2023/244, K.2024/9 sayılı kararı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 38. maddesinin 1. fıkrası ile

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdari Dava Dairesinin 08/01/2024 tarih ve E.2024/22, K.2024/8 sayılı kararı uyarınca, dosya esas kaydının kapatılarak bağlantı nedeniyle dosyanın İstanbul 11. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

5. İstanbul 11. İdare Mahkemesi 14/03/2024 tarih ve E.2024/106, K.2024/378 sayılı kararı ile, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde yapılan ihalede hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmiştir. Mahkeme Kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından ilk olarak 20.01.2023 tarihinde "Yemek üretimi (malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin yapılması için karar alınarak ilana çıkıldığı, yapılan itirazların değerlendirilmesi neticesinde ihalenin 01.02.2023 tarihinde yapılmasına karar verildiği, buna istinaden 01.02.2023 tarihinde "Yemek üretimi (malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin gerçekleştirildiği, yapılan ihaleye, doküman satın alan davacı şirket, davalı yanında müdahil şirket ve diğer 5 şirketin katıldığı, ihalenin Fesleğen Toplu Yemek Hizmetleri Limited Şirketi üzerinde kaldığı, davacı tarafından davalı idare nezdinde ihaleye yapılan itirazın reddedilerek davacıya bildirilmesi üzerine 01.02.2023 tarihinde yapılan "Yemek üretimi (malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin sonuçlandırılmasına ilişkin işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Diğer yandan, yine davacı tarafından, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından ilk olarak 01.02.2023 tarihinde "Yemek üretimi (malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesine ilişkin Teknik Şartnamenin 2.8. maddesinin, Sözleşme Tasarısının 7.3 maddesinin, Sözleşme Tasarısının 25. maddesinin ve 01.02.2023 tarihinde yapılan ihalenin iptaline karar verilmesi istemiyle de Mahkememizde dava açılmış olup, açılan bu davada Mahkememizin 14.03.2024 tarih ve E:2023/2230, K:2024/377 sayılı kararıyla, anılan işlemlerin hukuka ve mevzuata uygun olduğundan bahisle davanın reddine karar verildiği görülmektedir.

Bu durumda, ihalenin sonuçlandırılarak gerçekleştirilmesine ilişkin dava konusu işlem öncesindeki sürece dair Teknik Şartnamenin 2.8. maddesinin, Sözleşme Tasarısının 7.3 maddesinin, Sözleşme Tasarısının 25. maddesinin ve 01.02.2023 tarihinde yapılan ihalenin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davada Mahkememizin 14.03.2024 tarih ve E:2023/2230, K:2024/377 sayılı kararıyla davanın reddine karar verildiği, buna göre yapılan ihalenin ve teknik şartname ile sözleşme tasarısının (ilgili davada iptali istenen) söz konusu hükümlerinin Mahkememizin anılan kararıyla hukuka ve mevzuata uygun bulunduğu, dolayısıyla ihale işlemlerinin usulüne uygun olarak gerçekleştirildiği, ayrıca davacının itirazının idarece reddedilerek kendisine bildirildiği dikkate alındığında, 01.02.2023 tarihinde yapılan ihalenin sonuçlandırılmasına dair dava konusu işlemde de hukuka aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine..."

6. Danıştay Onüçüncü Dairesi 09/07/2024 tarih ve E.2024/1683, K.2024/3145 sayılı kararı ile, davacının temyiz isteminin kabulüne, 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesi uyarınca İstanbul 11. İdare Mahkemesinin 14/03/2024 tarih ve E.2024/106, K.2024/378 sayılı kararının bozulmasına, davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...İdarî yargı mercilerinde yargısal denetimi yapılarak çözümlenecek uyuşmazlıklarda, öncelikle davaya konu işlemin idarî bir işlem olup olmadığı hususunun, başka bir anlatımla idare hukuku kurallarına göre tesis edilen, kamu gücüne dayanılarak diğer tarafın rızasını aramaya gerek olmaksızın hukukî durumda tek yanlı irade açıklamasıyla değişiklik meydana getiren bir işlem olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Özel hukuk hükümlerine

tâbi olan işlem ve sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde adli yargı mercileri görevlidir.

İlgili mevzuat düzenlemelerinden, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğu, yargı yolu açık olan idari işlemlere karşı herkesin yargı mercileri önünde iddia ve savunmada bulunabileceği ve hiçbir mahkemenin görev ve yetkisinde bulunan bir uyuşmazlığı çözmekten kaçınamayacağı, idari işlemlere karşı, işlemin unsurlarında bulunan hukuka aykırılıklar nedeniyle açılacak davaların iptal davası olduğu, adli yargı mercilerinin görevinde bulunan davaların ilk inceleme aşamasında görev yönünden reddine karar verileceği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü açısından idari yargı yolunun görev alanının belirlenmesi önem arz etmektedir.

İdare Hukuku devletin egemen gücünü kullanarak belli başlı faaliyetlerde bulunduğu bir alan olup, İdare Hukuku'nda ifade bulan idari işlemler; idari makamların kamu gücü ve kudretini yanına alarak tek yanlı olarak tesis ettikleri, kamu gücü faaliyeti sonucunda oluşan ve yöneldikleri kişilerin iradelerinden bağımsız olarak hukuki değer ifade edebilen, statülerinde değişiklik doğuran, hak ve yükümlülükler getirme gücüne sahip işlemlerdir.

İdare Hukuku'ndan farklı olarak, Özel Hukuk; eşit statüler içindeki kişiler (eşitler) arasındaki ilişkiye uygulanan hukuk olarak nitelendirilen sözleşmeler alanı olup, bu kapsamda açıklanan her irade kendisiyle hukukî olarak eşit kabul edilen bir başkasıyla birleştiği anda sonuç doğurmaktadır. Özel hukuk alanında hukukî işlem ise; hukukî etkiler doğuran ya da somut olarak sübjektif haklar oluşturan irade açıklamaları şeklinde tanımlanmaktadır.

İdarî yargıdaki iptal davasının amacı; idarenin hukuka aykırı işlemlerinin, hukuk düzeninden kaldırılmasını sağlamak olup, bu bağlamda hukuka aykırılık, objektif bir hukuk kuralının varlığı şartıyla bir kuralın ihlâli durumunda ortaya çıkmakta, medenî hukuk veya borçlar hukuku gibi özel hukuk alanları çerçevesinde akdedilen çeşitli özel hukuk sözleşmeleri birer hukuk kuralı olmadığından, bunların ihlâli hukuka değil sözleşmeye aykırılık teşkil etmekte, iki taraf arasında akdedilen özel hukuk sözleşmesi uyarınca ve sözleşme çerçevesinde idare organlarıncaya tesis edilen işlemlerin iptal davasına konu olmadığı kabul edilmektedir.

Birden fazla yargı düzenine sahip olan ülkemizde, idarî yargı düzeni idarî işlemler nedeniyle menfaatleri ve idarî eylemler nedeniyle hakları ihlâl edilenler tarafından açılan davaları sonuçlandırmakla görevlidir. İdarî işlemler, muhatabının iradesi önem arz etmeksizin hukuk aleminde sonuç doğuran ve tescili ile birlikte uygulanabilir hale gelen idarenin irade açıklamalarıdır. Kamu gücü ayrıcalıklarından yararlanmayan irade beyanları nedeniyle doğacak olan uyuşmazlıklar idarî yargının görev alanı dışındadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 101. maddesinde vakfın tanımı "gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları" olarak yapılmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere vakfı oluşturan en önemli iki unsur; özgülenecek bir malvarlığı ve malvarlığının özgüleneceği amaçtır.

Aktarılan mevzuat düzenlemelerinden, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tâbi yükseköğretim kurumları kurulabileceği, vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının, mâlî ve idarî konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tâbi olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, 5981 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesi ile 2809 sayılı Kanun'a eklenen Ek 124. maddesi ile "İstanbul'da Bezm-i Alem Valide Sultan, Silahtar Abdullah Ağa ve Abdülhamit Sani mazbut vakıfları adına Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi adıyla bir vakıf

üniversitesi kurulduğu, uyuşmazlığın bu "vakıf üniversitesine" ait "36 Ay Süreli Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesine ilişkin "mâlî" bir işlem olduğu, vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının, mâlî ve idarî konuları dışındaki akademik çalışmalarının Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tâbi olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan "vakfın" 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uyarınca bir özel hukuk tüzel kişiliği olduğunda bir tereddüt bulunmamaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişiliğine sahip bir vakıf tarafından kurulan ve malî işlemleri Devlet eliyle kurulan diğer yükseköğretim kurumlarının tabi olduğu mevzuattan Anayasa kuralı ile istisna tutulan davalı Üniversite'nin "36 Ay Süreli Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesine ilişkin davaya konu işlemin idarî bir işlem olmadığı, özel hukuk hükümlerine tâbi olan işlem ve sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde adli yargı mercileri görevli olduğu hususları dikkate alınarak, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, esastan incelenen ve davanın reddi yolunda verilen temyize konu İdare Mahkemesi kararında usul hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır..."

7. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

8. **İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesi 13/03/2025 tarih ve E.2025/60, K.2025/66 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünün idari yargı mercilerinin görev alanında bulunduğundan, yargı yolunun caiz olmamasına ilişkin dava şartı noksanlığı nedeniyle 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b, 115/2 maddeleri gereğince usulden reddine karar vermiş, karar istinaf edilmeksizin ya da istinaf incelemesinden geçerek kesinleştiğinde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemeleri Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19/1-2 maddeleri uyarınca resen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, bu karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava, İstanbul 11.İdare Mahkemesinde açılmış, mahkemece 2024/106 Esas 2024/378 Karar sayılı kararla davaya konu işlemin iptaline karar verilmiş, kararın temyiz edilmesi üzerine temyiz istemini inceleyen Danıştay 13.Dairesi tarafından 2024/1683 Esas 2024/3145 Karar sayılı kararla davalı Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan bir vakıf tarafından kurulduğu, mali işlemlerinin devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumlarının tabi olduğu mevzuattan istisna tutulduğu, bu durumun Anayasa kuralı ile belirlendiği, davalı üniversitenin davaya konu yemek alım ve hizmet konulu ihalesinin idari bir işlem olmadığı, özel hukuk hükümlerine tabi olan işlem ve sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçeleriyle davanın görev yönünden kesin olarak reddine karar verilmiş, davacı bu kez davayı mahkememizde açmıştır.

Somut olayda, davalı Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesinin 2809 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2547 Sayılı yasa ve diğer mevzuat hükümlerine göre devlet tarafından kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip, bilimsel özerkliği bulunan bir üniversite olduğu ihtilaftır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun ek 14.maddesi gereğince çıkarılan Vakıf Yükseköğretim Kurumları İhale Yönetmeliği hükümlerinde "Vakıf Yükseköğretim kurumları, bu yönetmeliğe göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını, ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. 31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 28.maddesine aykırı nitelikte ihale yapılamaz." düzenlemeleri bulunmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunun 26.maddesinde "Taraflar, bir sözleşmenin içeriğini kanunda öngörülen sınırlar içinde özgürce belirleyebilirler." hükmü bulunmaktadır. Bu hükümle sözleşme serbestisi ilkesi düzenlenmiştir. Davalının kanunla ve devlet tarafından kurulmuş, kamu tüzelkişiliğine sahip bir üniversite olması, az yukarıda değinilen yönetmelik ve diğer kanunlar kapsamında, düzenleyeceği ihalelerde herhangi bir sözleşme serbestisine sahip bulunmaması, aksine bir takım kamusal ve mevzuattan kaynaklanan kısıntılara aykırı olmamak üzere ihale ve sözleşme düzenleme yetkisine sahip bulunması, davalı üniversiteyi kuran vakfın 4721 sayılı TMK hükümlerine göre özel hukuk tüzel kişisi olmasına karşın davalı üniversitenin kamu tüzelkişisi olması organlarının, personellerinin, mallarının, gelirlerinin, alım satım, kira ve benzerleri de dahil olmak üzere tüm iş ve işlemlerinin devlet üniversiteleri ile aynı statüde ve aynı mevzuata sahip olması, davalı üniversitenin 6098 sayılı TBK kapsamında sözleşme serbestisi içinde ihale düzenleyip sözleşme yapabilmesinin mevzuat kapsamında mümkün bulunmaması hususları hep birlikte değerlendirildiğinde, davaya konu uyuşmazlığın dayanağı ihalenin iptali isteminin, idari bir işlemin iptali mahiyetinde bulunduğu, uyuşmazlığı çözümünde İdari Yargı mercilerinin görevli bulunduğu hususunda mahkememizde vicdani kanaat oluşmuştur.

Yukarıda künyesine ve tafsilatına değinilen Danıştay 13.Dairesinin kararı da yargı yolunun caiz olmamasına ilişkin bulunduğundan, mahkememizce bu yönde verilen kararın kesinleşmesi durumunda ortaya çıkacak olumsuz görev uyuşmazlığının TC. Uyuşmazlık Mahkemesince halli gerekecektir.

Mezkur nedenlerle huzurdaki uyuşmazlığın çözümü, Adli Yargı mercilerinin görev alanı dışında ve İdari Yargı mercilerinin görev alanında bulunduğundan, mahkememizce yargı yolunun caiz olmamasına ilişkin dava şartı noksanlığı nedeniyle ve 6100 sayılı HMK 2, 114/1-b, 115/2 maddeleri gereğince usulden reddine karar verilmesi gerektiği takdir ve sonucuna ulaşılmış ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Açılan davanın 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b, 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmamasına ilişkin dava şartı noksanlığı nedeniyle **USULDEN REDDİNE**,

2-Uyuşmazlığın çözümünde İdari Yargı mercilerinin **GÖREVLİ OLDUĞUNA**,

3- Karar İstinaf edilmeksizin ya da istinaf incelemesinden geçerek kesinleştiğinde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemeleri Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19/1-2 maddeleri uyarınca resen uyuşmazlık mahkemesine başvurulmasına, .."

9. İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesince görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

10. T.C. Anayasa'nın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin birinci, ikinci ve onuncu fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet

eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 02/07/2018-KHK-703/185 md.)"

12. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Yükseköğretim Kurulunun görevleri" başlıklı 7. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/8/1983 - 2880/3 md.)

Yükseköğretim Kurulunun görevleri;

a) Yükseköğretim kurumlarının bu Kanunda belirlenen amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda kurulması, geliştirilmesi, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yükseköğretim alanlarının ihtiyaç duyduğu öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak,

...

o) Vakıflar tarafından kurulacak yükseköğretim kurumlarının bu Kanun hükümlerine göre açılması hususundaki görüş ve önerilerini Milli Eğitim Bakanlığına sunmak, bu kurumlara ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak ve bunları gözetmek, denetlemek,

..."

13. 2547 sayılı Kanun'un "Yükseköğretim Denetleme Kurulunun görevleri" başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 17/8/1983 - 2880/5 md.)

Yükseköğretim Denetleme Kurulunun görevleri;

a) Yükseköğretim kurumlarında, eğitim-öğretim ve diğer faaliyetlerin bu Kanunda belirtilen amaca ve ana ilkelere uygunluğunu Yükseköğretim Kurulunca hazırlanacak esaslara göre ve onun adına denetlemek,

b) Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından bu Kanunun 53 üncü maddesine göre istenen soruşturmaları yapmak,

c) Yükseköğretim Kurulu tarafından bu Kanuna göre verilecek diğer görevleri yapmaktır."

14. 2547 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesi şöyledir:

“(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.; Değişik : 18/6/2008-5772/7 md.)

Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır.”

15. 2547 sayılı Kanun'un Ek 5. maddesi şöyledir:

“(Ek :17/8/1983 -2880/32 md.)

(Değişik: 28/12/1999 - 4498/1 md.) Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar, yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır.”

16. 2547 sayılı Kanun'un Ek 6. maddesi şöyledir:

“(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.)

Kurulacak yükseköğretim kurumu, vakıf tüzelkişiliği dışında ayrı bir tüzelkişiliğe sahip olur ve bu kurumun gelirleri, geçici olarak dahi hiç bir suretle vakıf mamelekine veya hesaplarına intikal edemez. Vakıf yükseköğretim kurumuna doğrudan doğruya bağış ve yardım yapılabilir”

17. 2547 sayılı Kanun'un Ek 10. maddesi şöyledir:

“(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.)

Vakıflar tarafından kurulacak yükseköğretim kurumları çalışmalarını Devlet yükseköğretim kurumları gibi, her ders yılı sonunda Yükseköğretim Kuruluna sunarlar. Bu kurumlar mali, idari ve ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabidirler.

(Ek fıkra: 9/5/2018-7141/3 md.) Yükseköğretim Kurulu gözetim ve denetim görevi kapsamında, vakıf yükseköğretim kurumlarının ilişkili kişiler ile yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satımlarına veya parasal hareketlere ilişkin olarak bu kişilerden bilgi ve belge isteyebilir ya da bu kişiler nezdinde söz konusu işlemlere ilişkin olarak inceleme yapılmasını talep edebilir. Bu hükmün uygulanmasında ilişkili kişi, kurucu vakıf ve vakıf yükseköğretim

kurumlarının mütevelli heyet üyeleri ve yöneticilerinin ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurum ile idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya kurumları ifade eder. Mütevelli heyet üyeleri ve yöneticilerin eşleri, mütevelli heyet üyeleri ve yöneticilerin veya eşlerinin üstsoy ve altsoy ile üçüncü derece dahil yansoy hısımları ve kayın hısımları da ilişkili kişi sayılır.

(Ek fıkra: 9/5/2018-7141/3 md.) Yükseköğretim Kurulu tarafından vakıf yükseköğretim kurumlarının yurt dışı mali ve finansal ilişkilerinin denetimi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından talep edilebilir."

18. 2547 sayılı Kanun'un Ek 14. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/8/1983 - 2880/32 md.)

Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim alanları gözönünde tutularak yapı ve tesisler, araç-gereç, öğretim, yönetim kadrosu ve diğer akademik konular Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

(Ek fıkra: 9/5/2018-7141/4 md.) Vakıf yükseköğretim kurumlarının satım, kiralama, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uyacakları usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

19. 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun "Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi" başlıklı Ek 124. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(Ek: 15/4/2010-5981/1 md.)

İstanbul'da Bezm-i Alem Valide Sultan, Silahtar Abdullah Ağa ve Abdülhamit Sani mazbut vakıfları adına Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur."

20. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi şöyledir:

"Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

...

c) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar."

21. Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Gözetim-Denetim ve değerlendirme esasları" başlıklı 24. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik:RG-19/11/2015-29537)

Vakıf yükseköğretim kurumları, eğitim öğretim ile idari, mali, ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabidir. Bu kurumların, denetim ve değerlendirilmeleri Yükseköğretim mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat uyarınca yürütülür.

Yükseköğretim Kurulu vakıf yükseköğretim kurumlarının hesap, işlem ve faaliyetleri ile mallarını, yıl içinde veya yıllar itibarıyla denetleyebileceği gibi akademik birim, program, proje ve konu bazında da denetleyebilir.

..."

22. Yönetmeliğin "*Kaynakların kullanımı*" başlıklı 31. maddesi şöyledir:

"Vakıf yükseköğretim kurumlarının inşaat ve her çeşit alım, satım, kiralama işlerinde, mütevellî heyet tarafından kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan yönetmelik hükümleri uygulanır."

23. Vakıf Yükseköğretim Kurumları İhale Yönetmeliğinin "*Amaç ve kapsam*" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Yönetmelik; vakıf yükseköğretim kurumlarının mal ve hizmet alım-satımları ile yapım, taşınmaz alım-satım, kiralama, kiraya verme, trampa, sınırlı aynî hak tesisi gibi işlemlerin ihalelerinde uygulanacak usul ve esasları belirtmek amacıyla hazırlanmıştır."

24. Yönetmeliğin "*Dayanak*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (o) bentleri ile ek 10 uncu ve ek 14 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır."

25. Yönetmeliğin "*Temel ilkeler*" başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"1) Vakıf yükseköğretim kurumları, bu Yönetmeliğe göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür.

(2) 31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 28 inci maddesine aykırı nitelikte ihale yapılamaz.

..."

26. Yönetmeliğin "*Geçiş hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesinin (1). fıkrası şöyledir:

"(1) Vakıf yükseköğretim kurumları bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yönetmeliklerini bu Yönetmeliğe uygun hale getirirler. Bu süre içerisinde vakıf yükseköğretim kurumu yönetmeliklerinin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

27. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

28. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, “Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir.” hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

29. Kanun'un 19. maddesindeki “Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merci davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir...” hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

30. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yöntemle oranda daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

31. Olayda, adli yargı yerince, İdare Mahkemesinin görevsizlik kararı ile Mahkemeleri dosyası arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından dolayı, görevsizlik kararı yanında, kararın kesinleşmesinden sonra görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verildiği ve daha sonra dosyanın re'sen mahkememize gönderildiği görülmüştür.

32. Bu haliyle, Asliye Hukuk Mahkemesince re'sen yapılan başvuru 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yöntemle uymamaktadır.

33. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve adli yargı dosyasının, mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

34. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

35. Dava, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğünce, 01/02/2023 tarihinde yapılan "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin hukuka aykırı olduğundan bahisle, iptali istemiyle açılmıştır.

36. Dava konusu olayda, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından, 20/01/2023 tarihinde "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin yapılması için karar alınarak ilana çıkıldığı, yapılan itirazların değerlendirilmesi neticesinde ihalenin 01/02/2023 tarihinde gerçekleştirildiği, ihalenin Fesleğen Toplu Yemek Hizmetleri Limited Şirket uhdesinde kaldığı; bilahare, davacı tarafından ihaleye itiraz edildiği, itirazın reddedilerek davacıya bildirilmesi üzerine, davacı tarafından 01/02/2023 tarihinde yapılan "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin iptali istemiyle adli ve idari yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

37. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 101. maddesinde vakfın tanımı "*gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları*" olarak yapılmış olup, buna göre kanun koyucu, vakıfların Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulmasını ve yine özel hukuk tüzel kişisi olarak özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermesini amaçladığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte T.C. Anayasası ile, kazanç amacı gütmemek kaydıyla vakıfların, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabileceği; bu şekilde kurulan yükseköğretim kurumlarının, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaların, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tâbi olacağı hüküm altına alınmış, bu kapsamda 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu'na eklenen Ek 124. madde ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuş yine 4547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinin (d) bendi uyarınca üniversitelerin, kamu tüzel kişiliğine sahip bir yükseköğretim kurumu olduğu belirtildikten sonra, aynı Kanun'un Ek 6. maddesinde vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf tüzel kişiliği dışında ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olacağı hüküm altına alınmıştır.

38. Diğer taraftan, 22/01/2002 tarih ve 24864 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde "*özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar*" Kanun kapsamında sayılmış, Kamu İhale Tebliğinde ise vakıf yükseköğretim kurumlarının kamu görevini yerine getiren özel kanunla kurulmuş tüzel kişilikler olduklarından bahisle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında oldukları belirtilmiştir. 15/08/2003 tarih ve 25200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4964 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2.

maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi "*sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar*" şeklinde değiştirilmiş, bu değişiklik ile Kanuna tabi idareler sayılırken vakıf yükseköğretim kurumları kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

39. Bununla birlikte, 2547 sayılı Kanun'un Ek 14. maddesi ile, Vakıf yükseköğretim kurumlarının satım, kiralama, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uyacakları usul ve esasların Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alındıktan sonra Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Vakıf yükseköğretim kurumlarının, eğitim öğretim ile idari, mali, ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabi olduğu belirtilmiş yine 2547 sayılı Kanun'un Ek 14. maddesine istinaden çıkarılan Vakıf Yükseköğretim Kurumları İhale Yönetmeliğinde ise bu kurumların, ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlü olduğu belirtildikten sonra Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 28. maddesine aykırı nitelikte ihale yapılamayacağı da zikredilmiştir. Buna göre vakıf yükseköğretim kurumları, 4734 sayılı Kanun kapsamında olmasa bile Vakıf Yükseköğretim Kurumları İhale Yönetmeliğine tabi tutulmuş yine yapılan ihalelerin saydamlığı ve güvenilirliği bakımından da denetimi Yükseköğretim Kuruluna bırakılmıştır.

40. 4734 sayılı Kanun ile 4735 sayılı Kanun'a tabi olmasa bile, sözleşme aşamasına kadar idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmekte ise de, sözleşme yapıldıktan sonra tesis edilse bile sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşımayan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis ettiği idari işlemlerin iptali istemiyle açılan veya bu nitelikteki idari işlemler nedeniyle doğan tazminat istemleri nedeniyle açılan davaların da idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır.

41. İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

42. Buna göre, davalı üniversite kanunla kurulmuş ve kamu tüzel kişiliğine sahip üniversite olup, Vakfın tüzel kişiliği özel hukuk tüzel kişiliği, üniversitenin tüzel kişiliği ise kamu tüzel kişiliğidir. Vakıf üniversiteleri de devlet üniversiteleri gibi mali, idari ve ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabidir.

43. Belirtilen tüm bu hususlara göre; davalı Üniversitenin Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun Ek 124. maddesi uyarınca kamu tüzel kişiliği ile kurulmuş bir üniversite olduğu; davalı üniversitenin uyuşmazlık konusu olan hizmet alım ihalesinde Vakıf Yükseköğretim Kurumları İhale Yönetmeliği'ne tabi bulunduğu, bu yönetmelikte ihalede uyulması gereken usul ve esasların tek tek belirtildiği yine eğitim öğretim ile idari, mali,

ekonomik konularda Yükseköğretim Kurulunun gözetim ve denetimine tabi olup, denetim ve değerlendirilmelerin Yükseköğretim mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat uyarınca yürütüldüğü; bu kapsamda davalı üniversitenin herhangi bir özel hukuk tüzel kişisi gibi hareket ederek inşaat ve her türlü alım, satım, kiralama işlerinde, ihale usulüne tabi olmaksızın hizmet alımı yapamayacağı hususları hep birlikte değerlendirildiğinde, işbu davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

44. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin yönetime uymayan başvurusunun kabulü ile, Danıştay Onüçüncü Dairenin 09/07/2024 tarih ve E.2024/1683, K.2024/3145 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin yönetime uymayan BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Danıştay Onüçüncü Dairenin 09/07/2024 tarih ve E.2024/1683, K.2024/3145 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, Üyeler Doğan AĞIRMAN ve Mahmut BALLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğünce, 01/02/2023 tarihinde yapılan "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalesinin hukuka aykırı olduğundan bahisle, iptali istemiyle açılmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 101. maddesinde vakfın tanımı "gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları" olarak yapılmış olup, buna göre kanun koyucu, vakıfların Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulmasını ve yine özel hukuk tüzel kişisi olarak özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermesini amaçladığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte T.C. Anayasası ile, kazanç amacı gütmemek kaydıyla vakıfların, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabileceği; bu şekilde kurulan yükseköğretim kurumlarının, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaların, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tâbi olacağı hüküm altına alınmış, bu kapsamda 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu'na eklenen Ek 124. madde ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuş yine 4547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinin (d) bendi uyarınca üniversitelerin, kamu tüzel kişiliğine sahip bir yükseköğretim kurumu olduğu belirtildikten sonra, aynı Kanun'un Ek 6. maddesinde vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf tüzel kişiliği dışında ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olacağı hüküm altına alınmıştır.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; T.C Anayasasında yer alan ve vakıf üniversitelerinin Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasa'da belirtilen hükümlere tâbi olacağına ilişkin hükmün bu üniversitelerin mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaların, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerini kapsadığı, vakıf üniversitelerince "Yemek Üretimi (Malzemeli) ve Servis Hizmeti Alımı" ihalelerinin bu kapsamda olmadığı açıktır. Bu bağlamda 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa tâbi olan vakıf üniversitelerinin özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olan yemek üretimi ve servis hizmeti alımına ilişkin uyuşmazlığın üniversitedeki çalışma esaslarına ilişkin olmayıp mali konulara ilişkin olması hususları dikkate alınarak, Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 01/02/2023 tarihinde yapılan yemek üretimi ve servis hizmeti alımı ihalesinin iptali istemine ilişkin uyuşmazlığın adli yargının görev alanında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, davada adli yargının görevli olduğunu düşündüğümüzden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Doğan AĞIRMAN

Üye
Mahmut BALLI

